

психолого-педагогической компетенції і інформаційної культури викладачів при використанні мультимедійних технологій і є основним напрямом наших подальших досліджень.

Література

1. Грущенко Л.Н. Проблеми впровадження інформаційних технологій у вищих навчальних закладах / Л. Н. Грущенко, Н. І. Федоренко // Вісник Львівського ун-ту. – Львів, 2009. – Вип. 25. – Ч. 2. – С. 133-141.
2. Дементієвська Н. П. Як можна комп'ютерні технології використати для розвитку учнів та вчителів / Н. П. Дементієвська, Н. В. Морзе // Актуальні проблеми психології : психологічна теорія і технологія навчання. – К. : Міленіум, 2005. – Т. 8. – Вип. 1. – 238 с.
3. Дидактика : навч. посіб. / І. В. Малафіїк. – К. : Кондор, 2009. – 406 с.
4. Жук Ю. О. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі / Ю. О. Жук // Інформаційне забезпечення навчального процесу : інноваційні засоби і технології : колективна монографія. – К. : Атіка, 2005. – С. 195-204.
5. Вопросы истории образования / В. А. Гришин, Л. А. Зятева, И. Л. Петрова, А. А. Прядехо, И. Я. Сосин. – Б. : Издательство БГПУ, 1999. – 612 с.
6. Олексієнко Л. А. Використання засобів мультимедіа у різних видах навчальної діяльності студентів / Л. А. Олексієнко // Науковий вісник КУЕІТУ. – Нові технології № 4 (26) – 2009. – С. 216-234.
7. Салівон Т. Л. Підготовка педагогів до розробки навчальних занять з мультимедійним супроводом у класі інформаційно-комунікаційних технологій / Т. Л. Салівон. – Біла Церква : [б/в], 2005. – 217 с.
8. Смолянинова О. Г. Мультимедиа в образовании (теоретические основы и методика использования) / О. Г. Смолянинова. – Красноярск : КрГУ, 2003. – 140 с.
9. Сомова Н. Л. Основні психологічні закономірності сприйняття інформації, цвіту й шрифтів. [Електронний ресурс] / Н. Л. Сомова – Режим доступа – edu.of.ru/attach/17/13047
10. Яцюк С. М. Вивчення наукових засад інформаційної підготовки фахівця / С. М. Яцюк // Вісник Київського міжнародного університету. – К. : КиМУ, 2005. – Вип. 7. – С. 253-265.

Анотація

У статті розглядається проблема використання мультимедійних технологій в практиці вищої освіти. На основі аналізу різних підходів до трактування поняття уточнюється зміст поняття «мультимедійні технології». Висвітлюються психологічні особливості сприймання навчальної інформації, які необхідно враховувати при створенні мультимедійних презентацій, даються практичні рекомендації для більш ефективного їх використання.

Аннотация

В статье рассматривается проблема использования мультимедийных технологий в практике высшего образования. На основе анализа разных подходов к трактовке понятия уточняется содержание понятия "мультимедийные технологии". Освещаются психологические особенности восприятия учебной информации, которые необходимо учитывать при создании мультимедийных презентаций, даются практические рекомендации для более эффективного их использования.

Summary

In the article the problem of the use of multimedia technologies is examined in practice of higher education. On the basis of analysis of the different going near interpretation of concept maintenance of concept "multimedia technologies" is specified. Psychological features are illuminated perceptions of educational information, which must be taken into account at creation of multimedia presentations, practical recommendations are given for their more effective use.

Ключові слова: мультимедійні технології, мультимедіа, активізація пізнавальної діяльності, мультимедійна презентація, наочність.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, мультимедіа, активизация познавательной деятельности, мультимедийная презентация, наглядность.

Key words: multimedia technologies, multimedia, activation of cognitive activity, multimedia presentation, evidentness.

Подано до редакції 14.03.13.

УДК 378:004:658

©2013

Смоліна І.С.

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДУ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ДВОДОЛЬНОГО ГРАФУ ПОДАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАСТОСОВУВАТИ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ВИРОБНИЦТВОМ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Необхідність підготовки інженерно-педагогічного працівника нового типу – інженера-педагога комп'ютерного профілю – свідчить про новий етап розвитку професійної освіти. Кінцевим результатом цього етапу можна вважати підготовку фахівця, який має широкий світогляд, володіє професійною майстерністю, глибоко знає основи сучасного виробництва, проектування виробів і технологічні процеси їх виготовлення.

Однієї з головних компонентів підготовки сучасного інженера-педагога є вміння застосовувати комп'ютерні технології для розв'язання професійних і навчальних завдань. Тому перед освітою постає проблема підготовки майбутніх інженерів-педагогів до застосування комп'ютерних технологій у майбутній професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Дидактичні основи підготовки інженерів-педагогів досліджували О. Коваленко, П. Кубрушко, В. Кулешова, М. Лазарев, П. Лузан, В. Нікіфоров, Б. Соколов.

Застосуванню комп'ютерних технологій в управлінні виробництвом присвячені праці А. Алексєєва, Т. Багачової, О. Бартеньєва, С. Батишева, А. Габеца, В. Григор'євої, В. Дубянського, А. Михайлова, С. Мітїчкіна, С. Постовалова, М. Радченко та ін.

Використанню теорії графів присвячені праці К. Бержа, В. Буркова, А. Заложнева, Д. Новікова, О. Ємцевої, К. Солодухіна, А. Кочкарової, Р. Кочкарова, О. Оре та ін.

Професійна педагогічна підготовка майбутніх інженерів-педагогів розроблена в працях Н. Брюханової, О. Мельниченко, О. Коваленко, З. Сейдаметової, І. Синельник, С. Хоменко та інших учених.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає у визначенні методу навчання студентів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом при вивченні принципів роботи з об'єктами системи 1С: Підприємство – Довідники, Документи, Журнали, Звіти.

Виклад основного матеріалу дослідження... Як вважають М.Н.Скаткін [2] та І.Я.Лернер [2], відповідно до характеру пізнавальної діяльності студентів по засвоєнню змісту освіти виділяють такі методи: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний), репродуктивний, проблемний виклад, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький. І.Я.Лернер виділяє репродуктивні й проблемно-пошукові методи навчання. До останнього він відносить проблемний виклад, частково-пошуковий (евристичний) і дослідницький методи [2].

Залежно від основних дидактичних задач, реалізованих у навчанні, методи поділяють на методи засвоєння знань, формування вмінь і навичок, застосування знань, творчої діяльності, закріплення, перевірки знань, вмінь, навичок [1].

Нам розроблено метод навчання на основі використання дводольного процедурного графу, який ґрунтується на репродуктивному та продуктивному методах. Цей метод навчання нами використовується при підготовці майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом при вивченні дисципліни «Застосування комп'ютерних технологій в управлінні виробництвом».

Метою дисципліни є вироблення у студентів вмінь необхідних для ефективного створення, зміни та настройки поточної конфігурації «1С»; організації роботи з об'єктами системи 1С: Підприємство: Довідники, Документи, Журнали, Звіти; використання комп'ютерних засобів у навчальній і професійній діяльності майбутнього фахівця [3].

Завданням є:

– формування знань основних етапів роботи з об'єктами системи 1С: Підприємство і вміння користуватися програмним забезпеченням управління виробництвом 1С: Підприємство для розв'язування задач;

– формування вмінь на етапі роботи з системою 1С: Підприємство: робота з конфігураціями 1С: Підприємство, створення нової інформаційної бази; формування вмінь на етапі роботи з об'єктами системи 1С: Підприємство (Довідники, Документи, Журнали, Звіти): введення, перегляд, редагування, сортування, пошук даних [3].

Способом реалізації цілей і змісту методики навчання майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом є розроблений метод навчання на основі використання дводольного процедурного графу подання змісту навчання [6].

Розглянемо метод навчання на основі використання дводольного процедурного графу подання змісту навчання при вивченні об'єкта системи 1С: Підприємство Довідник (рис. 1).

Метод навчання майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології на основі використання дводольного процедурного графу подання змісту навчання забезпечує чотириохконтурне управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Перший контур цього методу забезпечує вибір дводольного вузла моделі подання змісту навчання застосовувати комп'ютерні технології в управлінні; другий – вибір операції системи 1С: Підприємство, третій – вибір рівня засвоєння знань та формування вмінь, з вибором професійних задач для оволодіння операцією системи 1С: Підприємство; четвертий – зміну виробничих завдань відповідного рівня засвоєння знань та формування вмінь [8].

Розглянемо реалізацію розробленого методу навчання (рис.1.) на прикладі вузла Довідник «Співробітники».

На першому кроці реалізації методу навчання здійснюється вибір вузла Довідник «Співробітники», на другому – обираємо операцію системи 1С: Підприємство Введення даних (1.1), граф цієї операції представлено на рис.2. Кількість вкладок у Довідниках залежить від їх властивостей. При роботі з довідником «Співробітники»,

робота ведеться в чотирьох вкладках. При роботі з операцією Введення даних (1.1) необхідно обрати вкладку №1: Загальні, в поля якої необхідно ввести дані першого співробітника. Після заповнення цієї вкладки необхідно перейти до вкладки №2: Дані по заробітній платі та заповнити її поля. Після введення цих даних переходимо на вкладку Введення паспортних даних. Після цього заповнюються поля вкладки Податкові дані та натискається кнопка ОК.

На *третьому кроці* здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь з опорою на матеріальні носії інформації та вибір комплексу виробничих завдань А1. Для цього обирається завдання а1.1 – введення даних про директора. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні розв'язується завдання а1.2 – введення даних про заступника директора.

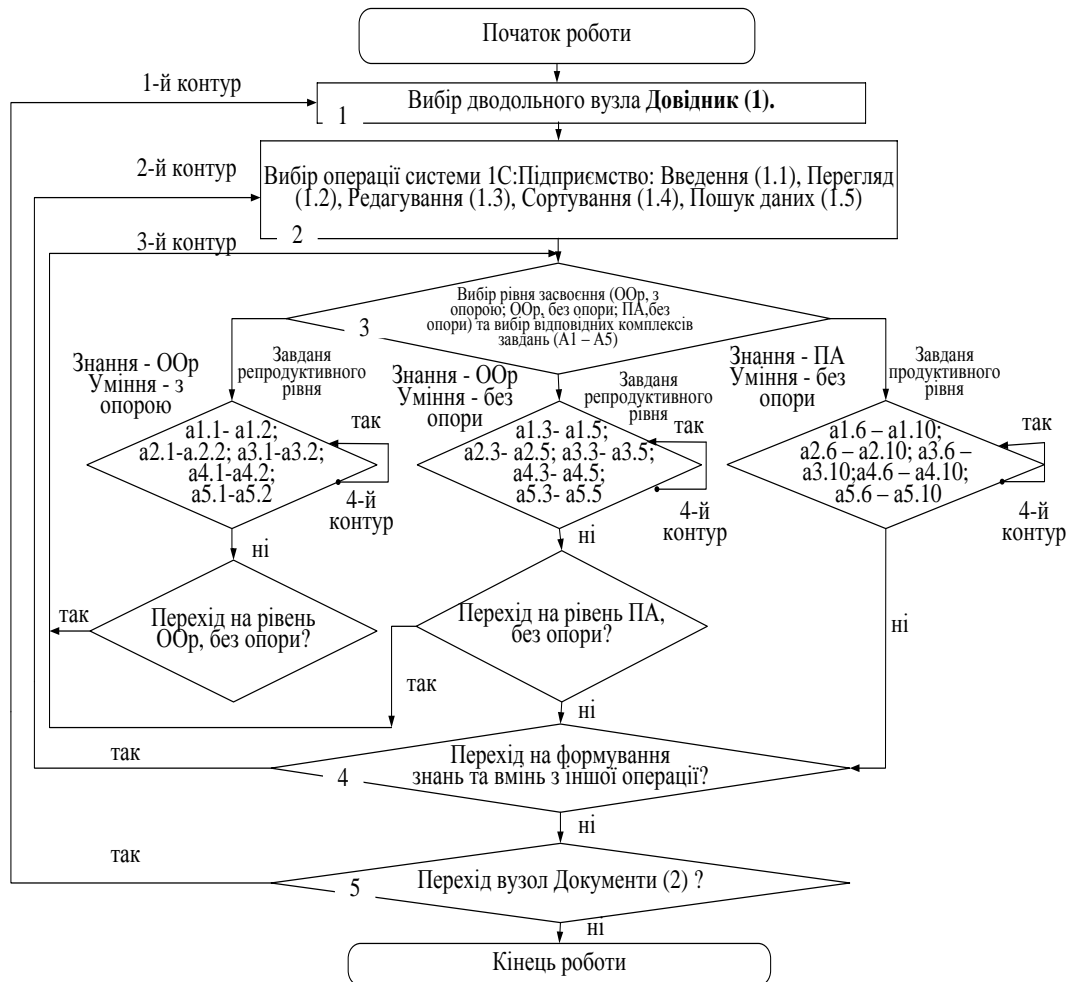

Рис.1. Реалізація методу навчання на основі дводольного процедурного графу при роботі з об'єктом Довідник «Співробітники»

Наступним здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації. Для формування цього рівня обирається завдання а1.3 – введення даних про бухгалтера.

Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні обираються виробничі завдання: а1.4 – введення даних про головного бухгалтера; а1.5 – введення даних про заступника головного бухгалтера.

Після цього переходимо на понятійно-аналітичний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації.

Для засвоєння знань та формування вмінь на цьому рівні обирається завдання а1.6 – введення даних касира.

Для закріплення засвоєних знань та формування вмінь на цьому рівні обираються такі завдання: а1.7 – введення даних про голову профкому; а1.8 – введення даних про інженера; а1.9 – введення даних про інженера з техніки безпеки; а1.10 – введення даних про комірника.

Після розв'язання всіх завдань (а1.1 – а1.10), здійснюється *четвертий крок* – перехід на операцію Перегляд даних (1.2) системи 1С: Підприємство для розв'язання комплексу виробничих завдань А2.

На *другому кроці* реалізації методу навчання операція Перегляд даних (1.2) виконується у чотирьох вкладках, аналогічних при роботі з операцією Введення даних (1.1).

Рис. 2. Граф операції Введення даних при роботі з об'єктом системи 1С: Підприємство Довідник «Співробітники»

На *третьому кроці* здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь з опорою на матеріальні носії інформації та вибір комплексу виробничих завдань А2. Для цього обирається завдання а2.1 – перегляд даних про директора. Для закріплення отриманих знань і вмінь на цьому рівні розв'язується завдання а2.2 – перегляд даних про заступника директора.

Наступним здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації.

Для формування цього рівня обирається завдання а2.3 – перегляд даних про бухгалтера. Для закріплення отриманих знань і вмінь на цьому рівні обираються виробничі завдання: а2.4 – перегляд даних про головного бухгалтера; а2.5 – перегляд даних про заступника головного бухгалтера.

Після цього переходимо на понятійно-аналітичний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації. Для засвоєння знань і формування вмінь на цьому рівні обирається завдання а2.6 – перегляд даних про касира.

Для закріплення засвоєних знань та формування вмінь на цьому рівні обираються такі завдання: а2.7 – перегляд даних про голову профкому; а2.8 – перегляд даних про інженера; а2.9 – перегляд даних про інженера з техніки безпеки; а2.10 – перегляд даних про комірника.

Після розв'язання всіх завдань (а2.1 – а2.10), здійснюється *четвертий крок* – перехід на операцію Редагування даних (1.3) системи 1С: Підприємство для розв'язання комплексу виробничих завдань А3.

На *другому кроці* реалізації методу навчання операція Редагування даних (1.3) виконується у чотирьох вкладках, як і при роботі з попередніми операціями.

На *третьому кроці* здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань і формування вмінь з опорою на матеріальні носії інформації та вибір комплексу виробничих завдань А3. Для цього обирається завдання а3.1 – редагування даних про директора. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні розв'язується завдання а3.2 – редагування даних про заступника директора.

Наступним здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації.

Для формування цього рівня обирається завдання а3.3 – редагування даних про бухгалтера. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні обираються виробничі завдання: а3.4 – редагування даних про головного бухгалтера; а3.5 – редагування даних про заступника головного бухгалтера.

Після цього переходимо на понятійно-аналітичний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації. Для засвоєння знань та формування вмінь на цьому рівні обирається завдання а3.6 – редагування даних про касира.

Для закріплення засвоєних знань та формування вмінь на цьому рівні обираються такі завдання: а3.7 – редагування даних про голову профкому; а3.8 – редагування даних про інженера; а3.9 – редагування даних про інженера з техніки безпеки; а3.10 – редагування даних про комірника.

Після розв'язання всіх завдань (а3.1 – а3.10), здійснюється *четвертий крок* – перехід на операцію Сортування даних (1.4) системи 1С: Підприємство для розв'язання комплексу виробничих завдань А4. На *другому кроці* реалізації методу навчання операцію Сортування даних (1.4) можна виконати кількома способами: відсортувати дані по коду; відсортувати дані за найменуванням; відсортувати дані за реквізитом .

На *третьому кроці* здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь з опорою на матеріальні носії інформації та вибір комплексу виробничих завдань А4. Для цього обирається завдання а4.1 – сортувати дані про директора. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні розв'язується завдання а4.2 – сортувати дані про заступника директора.

Наступним здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації.

Для формування цього рівня обирається завдання а4.3 – сортувати дані про бухгалтера. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні обираються виробничі завдання: а4.4 – сортувати дані про головного бухгалтера; а4.5 – сортувати дані про заступника головного бухгалтера.

Після цього переходимо на понятійно-аналітичний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації. Для засвоєння знань та формування вмінь на цьому рівні обирається завдання а4.6 – сортувати дані про касира.

Для закріплення засвоєних знань та формування вмінь на цьому рівні обираються такі завдання: а4.7 – сортувати дані про голову профкому; а4.8 – сортувати дані про інженера; а4.9 – сортувати дані про інженера з техніки безпеки; а4.10 – сортувати дані про комірника.

Після розв'язання всіх завдань (а4.1 – а4.10), здійснюється *четвертий крок* – перехід на операцію Пошук даних (1.5) системи 1С: Підприємство для розв'язання комплексу виробничих завдань А5.

На *другому кроці* реалізації методу навчання операцію Пошук даних (1.5) можна виконати за допомогою команди Дії – Пошук – Шукати.

На *третьому кроці* здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь з опорою на матеріальні носії інформації та вибір комплексу виробничих завдань А5. Для цього обирається завдання а5.1 – знайти дані про директора. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні розв'язується завдання а5.2 – знайти дані про заступника директора.

Наступним здійснюється перехід на репродуктивний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації.

Для формування цього рівня обирається завдання а5.3 – знайти дані про бухгалтера. Для закріплення отриманих знань та вмінь на цьому рівні обираються виробничі завдання: а5.4 – знайти дані про головного бухгалтера; а5.5 – знайти дані про заступника головного бухгалтера.

Після цього переходимо на понятійно-аналітичний рівень засвоєння знань та формування вмінь без опори на матеріальні носії інформації. Для засвоєння знань та формування вмінь на цьому рівні обирається завдання а5.6 – знайти дані про касира.

Для закріплення засвоєних знань та формування вмінь на цьому рівні обираються такі завдання: а5.7 – знайти дані про голову профкому; а5.8 – знайти дані про інженера; а5.9 – знайти дані про інженера з техніки безпеки; а5.10 – знайти дані про комірника.

Після розв'язання всіх завдань (а5.1 – а5.10), здійснюється *наступний крок* – перехід на вузол Документи (2) системи 1С: Підприємство для розв'язання комплексу виробничих завдань В1–В3.

Висновки... Розроблений нами метод навчання майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом на основі використання дводольного процедурного графу подання змісту навчання забезпечує поетапне засвоєння студентами навчального матеріалу: від вузла системи 1С: Підприємство «Довідник» до вузла «Звіти» та відповідає вимогам державних стандартів вищої освіти. В різних вузлах дводольного процедурного графу є операції системи 1С: Підприємство, які повторюються. Цей метод усуває дублювання й зменшує навчальний час.

Література

1. Данилов М. А. Дидактика / М. А. Данилов, Б. П. Есипов. – М. : АПН ССРСР, 1957. – 518 с.
2. Лернер И. Я. Дидактические основы методов обучения / И. Я. Лернер. – М. : Педагогика, 1981. – 185 с.
3. Робоча навчальна програма з дисципліни «Застосування комп'ютерних технологій в управлінні виробництвом» для інженерно-педагогічних спеціальностей / В. Г. Хоменко, І. С. Смоліна. – Бердянськ : БДПУ, 2010. – 17 с.
4. Смоліна І. С. Застосування комп'ютерних технологій в управлінні виробництвом : [навч. посіб.] / І. С. Смоліна, С. В. Хоменко. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – 91 с.

5. Смоліна І. С. Використання комп'ютерних технологій при вивченні курсу „Застосування комп'ютерних технологій в навчальному процесі” / І. С. Смоліна // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. праць. – Харків : УІПА, 2006. – 186 с.
6. Смоліна І. С. Моделювання цілей і змісту навчання майбутніх інженерів-педагогів на основі використання дводольного графу / І. С. Смоліна // Зб. наук. праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2011.– №4. – 263 с.
7. Смоліна І. С. Проблема навчання студентів використовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом / І. С. Смоліна // Зб. наук. праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2009. – № 1. – 144 с.
8. Смоліна І.С. Методика навчання майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом: дис. ... кандидата пед.наук : 13.00.02 – теорія та методика навчання (технічні дисципліни) / Смоліна Ірина Сергіївна. – Бердянськ., 2012. – 266 с.

Анотація

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом, реалізація методу навчання майбутніх інженерів-педагогів застосовувати комп'ютерні технології в управлінні виробництвом на основі використання дводольного процедурного графу подання змісту навчання.

Аннотация

В статье рассматривается проблема подготовки будущих инженеров-педагогов применять компьютерные технологии в управлении производством, реализация метода обучения будущих инженеров-педагогов применять компьютерные технологии в управлении производством на основе использования двудольного процедурного графа представления содержания обучения.

Summary

The problem of training of future engineers and educators to use computer technology to production management, the implementation of the training of future engineers, and educators to use computer technology in the management of production through the use of the bipartite graph representation of procedural learning content.

Ключові слова: комп'ютерні технології, застосування комп'ютерних технологій в управлінні виробництвом, метод навчання, дводольний процедурний граф.

Ключевые слова: компьютерные технологии, применение компьютерных технологий в управлении производством, метод обучения, двухдольный процедурный граф.

Key words: computer technology, the application of computer technology in the management of production, teaching method, bilobate procedural graph.

Подано до редакції 15.03.13.

УДК 378(075.8)

©2013

Федірчик Т.Д.

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДОГО ВИКЛАДАЧА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Незважаючи на складні соціально-економічні проблеми в системі сучасної вищої освіти, інтерес випускників до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах (ВНЗ) не знижується. Так, опитування 987 студентів-магістрантів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (ЧНУ), Чернівецького медичного університету (ЧМУ), Буковинської державної фінансової академії (БДФА) показало, що близько 21,5 % випускників у майбутньому хотіло б займатися науково-педагогічною діяльністю. Проте, як свідчить статистика, майже третина молодих викладачів після декількох років роботи у ВНЗ змінюють місце діяльності, визначаючи основними причинами: матеріальну невлаштованість, труднощі в організації роботи зі студентами, високі вимоги до професійної діяльності, взаємини, які не склалися в колективі та неготовність до виконання науково-педагогічної діяльності та інші. Ми припускаємо, що така ротація абсолютно не раціональна як для самих викладачів, так і для суспільства, в цілому, і вважаємо важливим проведення емпіричних досліджень особливостей діяльності молодих викладачів ВНЗ з метою виявлення переваг і недоліків, труднощів їх професійної діяльності та врахування даної специфіки при організації в майбутньому методичної допомоги, що спрямовуватиметься на розвиток їх педагогічного професіоналізму, який, у свою чергу, дозволить підвищити якість вищої освіти загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Аналіз сучасних досліджень дозволяє стверджувати, що однозначного тлумачення поняття “молодий викладач” в психолого-педагогічній літературі ми не виявили. На сьогодні існує декілька досліджень, які прямо чи опосередковано торкалися проблеми молодих кадрів у системі освіти, зокрема й вищої. У системі вищої освіти категорію молодого викладача досліджувала російська вчена Іванець Н.В., яка вивчала особливості